

***Vejledning
om
priskalkulation***

Maj 1998

Vejledning om priskalkulation

Formålet med denne vejledning er at beskrive, hvordan man kan foretage de *beregninger, der jf. fx budgetvejledningens pkt. 20.1.10., 21.23.3. og 21.24., skal danne grundlag* for

- fastsættelse af prisen på de ydelser, der produceres med henblik på salg vedrørende kommercielle aktiviteter
- udarbejdelse af projektbudgetter for ikke-kommercielle aktiviteter.
- Andre indtægtsgivende aktiviteter

A. Generel metode

1. Indledning

Omkostningsberegningen/prisfastsættelsen skal bygge på en beregning af omkostningerne ved at producere og sælge den enkelte ydelse. Producerer virksomheden flere ydelser eller produkter, skal omkostningsberegningen foretages for hver enkelt af disse produkter.

Ved igangsættelsen af en produktion vil man ikke altid, som det forudsættes i det følgende, kunne bygge kalkulen op på regnskabsmæssige erfaringer. Princippet for priskalkulation vil imidlertid være det samme i sådanne tilfælde, blot må der i højere grad tages udgangspunkt i skønnede omkostninger.

2. Begrebsafklaring

Kalkulen kan enten udregnes for en enhed af det enkelte produkt, eller den kan udregnes totalt for en periode (måned, år) og så divideres med antallet af enheder, som forventes produceret.

21. For- og efterkalkulation

En *forkalkulation* udføres for at have et grundlag for at kunne fastsætte en pris på et produkt/en ydelse, for at kunne fremsætte et tilbud eller for at kunne udarbejde et projektbudget. Dette gøres inden arbejdet igangsættes, eller dispositionen i det hele taget træffes. Undtagelse herfra er et produkt/en ydelse, som sælges efter regning. I så tilfælde opgøres omkostningerne efterfølgende, og prisen fastsættes her ud fra. Det anbefales imidlertid, at der også i denne situation foretages en forkalkulation af hensyn til den økonomiske styring.

En *efterkalkulation* udarbejdes af kontrollenssyn og som erfaringsgrundlag for fremtidige beslutninger.

Af hensyn til den *økonomiske styring*, vil det oftest være formålstjenligt at arbejde med egentlige projektrengskaber/aktivitetsregnskaber for hver

enkelt produkt / ydelse (jf. kravene til interne regnskaber i budgetvejledningen og i regnskabsbekendtgørelsen).

22. Udgifter og omkostninger

Bevillingslovene og dermed også statsregnskabet opgøres på grundlag af de i en periode afholdte *udgifter* og indtægter (jf. grundloven).

De *udgifter*, der i det enkelte år optræder på budgettet / regnskabet, afspejler køb af varer og tjenester i det enkelte år (resp. pådragelsen af økonomiske forpligtelser i øvrigt). Udgifterne kan dække over køb af varer, der bruges fuldt ud i det enkelte år, fx køb af materialer. Udgifterne kan imidlertid også dække over køb af varer, der kan bruges / forbruges i institutionen i flere år, fx køb af bygninger og maskiner.

En kalkulation udføres imidlertid på basis af de *omkostninger*, der er i forbindelse med produktionen af den enkelte ydelse.

Omkostningerne afspejler værdien af et forbrug af produktionsfaktorer, der medgår ved produktionen af den enkelte ydelse.

I kalkulesituationen skal man være opmærksom på, at der er forskel på omkostningerne og udgifterne i det enkelte år. Regnskabstal er derfor ikke altid direkte anvendelige i kalkulen. Desuden skal man være opmærksom på, at omkostningerne ofte er en beregnet og ikke en umiddelbart i regnskabet registreret størrelse.

23. Direkte og indirekte omkostninger

De omkostninger, der kan relateres direkte til produktet, kaldes *direkte omkostninger* fx materialer og løn. Beregningen af de direkte omkostninger er beskrevet i afsnit 3.

Modsætningen til de direkte omkostninger er de *indirekte omkostninger* eller fællesomkostningerne, som ikke direkte kan henføres til det enkelte produkt.

De indirekte omkostninger kan dels være fællesomkostninger for virksomhedens indtægtsgivende aktiviteter, dels være fællesomkostninger for institutionen som helhed.

Når institutionens indirekte omkostninger skal fordeles på de enkelte aktiviteter, må det ske efter en fordelingsnøgle.

De indirekte omkostninger kan henføres til udgifter, der er placeret tidsmæssigt forskelligt:

- udgifter, som den ordinære virksomhed afholder i løbet af året, fx løn til ledelsen, udgifter til telefon og telex
- udgifter, som den ordinære virksomhed har afholdt i tidligere år, fx

anskaffelse af maskiner og lokaler

Nogle af de udgifter, der skal danne grundlag for beregningen af de indirekte omkostninger, vil optræde på institutionens budget i tidligere år. Andre udgifter optræder slet ikke på den enkelte institutions budget, men vil i stedet optræde et andet sted på statsbudgettet. Det kan fx gælde udgifter til revision (Rigsrevisionen). Endelig kan det evt. forekomme, at udgifter vil blive afholdt senere, selv om forbruget af produktionsfaktoren finder sted i dag.

De udgifter, som optræder på institutionens budget i samme år som omkostningen, vil blive behandlet i afsnit 4. I afsnit 5 vil blive behandlet, hvordan man kan beregne omkostningerne ved brug af produktionsfaktorer, hvortil udgiften ikke optræder på institutionens budget i samme år, som forbruget finder sted.

24. Moms

Såfremt de produkter / ydelser, som kalkulen beregner omkostningerne for, er momspligtige (i henhold til merværdiafgiftsloven i salgssituationen), skal købsmomsen *ikke* indgå i priskalkulationen. Er der derimod tale om ikke-momspligtige produkter, skal købsmomsen medregnes på lige fod med de øvrige omkostninger.

3. Direkte omkostninger

De direkte omkostninger er som nævnt omkostninger, som direkte kan henføres til det enkelte produkt. Det bør tilstræbes at udforme økonomi- og regnskabssystemet mv., således at så mange omkostninger som muligt bliver direkte.

For de direkte omkostninger gælder typisk, at der er tidsmæssigt sammenfald mellem de udgifter, der direkte kan henføres til et produkt, og den tilsvarende omkostning.

Som eksempel på direkte omkostninger kan nævnes:

- løn, inkl. pension til overenskomstansatte og overført pensionsbidrag vedrørende tjenestemandsansatte til § 36
- over- og merarbejdsbetaling
- tjenesterejser og befordring
- køb af materialer
- forbrug af fremmede tjenesteydelser

31. Beregning af lønomkostningen

Den direkte lønomkostning i tilknytning til en produktionsproces beregnes med udgangspunkt i det medgåede tidsforbrug ved produktionen. Tidsforbruget skal kunne udskilles fra aktiviteterne i institutionens øvrige aktiviteter, og skal kunne henføres til det enkelte

produkt. Dette kan gøres på forskellige måder.

31.1. Hvis tidsforbruget til en enkelt opgave er bestemt som en *fast andel af den enkelte medarbejders arbejdstid* kan lønomkostningen opgøres på grundlag af denne faste andel af den enkelte medarbejders arbejdstid.

Den enkelte medarbejders andel af lønomkostningerne kan udregnes som: årslønnen gange tidsanvendelsesandelen.

I beregningen vil man umiddelbart kunne få inddraget *pensionsudgifterne* til de overenskomstansatte, idet disse afholdes i samme år som lønudgiften. Pensionsudbetalingen til tjenestemænd finder først sted, når den enkelte tjenestemand går på pension. Imidlertid sker der for den enkelte tjenestemand en beregning af et pensionsbidrag på 15 pct., som overføres til § 36. Dette bidrag kan tages som udtryk for pensionen til tjenestemændene og kan derfor også betragtes som en direkte omkostning, der kan henføres til det enkelte produkt.

31.2. Hvis beregningen sker ud fra *tidsregistrering*, hvor lønomkostningerne er direkte omkostninger, vil det i almindelighed (både af hensyn til kalkulation, fakturering og regnskab) være nødvendigt at opgøre, hvor stor en del af de ansattes arbejdstid (effektive arbejdstimer), der medgår ved produktionen af den enkelte ydelse.

Den enkelte medarbejders bidrag til lønomkostningerne kan ud fra tidsregistreringen udregnes som: årslønnen divideret med det årlige antal effektive arbejdstimer gange forbruget af effektive arbejdstimer.

Årslønnen udregnes på grundlag af den faktiske lønudgift til hver enkelt medarbejder. Årslønnen kan dog også udregnes ud fra den gennemsnitlige lønudgift i de enkelte personalekategorier.

Den effektive arbejdstid svarer til den samlede arbejdstid fratrukket den arbejdstid, som må afsættes til ferie, skæve helligdage, frokost i arbejdstiden, sygdom, kursusaktivitet, pauser mv. Et årsværk svarer til 1.924 bevillingstimer (samlet arbejdstid).

I det første år hvor der beregnes en kalkule, vil det ikke altid være muligt at tage direkte udgangspunkt i tidsregistreringen, og kalkulen må derfor bygge på skøn over det samlede antal effektive arbejdstimer og det forventede timeforbrug.

32. Beregning af andre direkte omkostninger

Som typiske eksempler på direkte omkostninger ud over lønnen kan nævnes omkostninger i forbindelse med:

- tjenesterejser, befordring mv.
- materialeforbrug

- forbrug af fremmede tjenesteydelser.

Det væsentlige er her at få opbygget et økonomi- og regnskabssystem, som gør det muligt at henføre det størst mulige antal udgifter til de enkelte produkter / ydelser.

4. Indirekte omkostninger, svarende til udgifter, som fremgår af institutionens budget i samme år

Omkostningsberegningen skal omfatte alle de omkostninger, der er forbundet med aktiviteten. Udgifter der er fælles med institutionens øvrige aktiviteter, skal derfor indgå med en andel, som en indirekte omkostning i kalkulen.

Eksempler på indirekte omkostninger i institutionen, er bl.a.:

- lokaleudgifter: husleje, varme, el, rengøring, vedligeholdelse mv.
- kontorudgifter: telefon, telex, porto, annoncer, kontorartikler, bøger, tidsskrifter, reproduktion mv.
- personaleudgifter: kursusafgifter, efteruddannelsesafgifter, kantine mv.
- edb-udgifter
- markedsføringsudgifter
- udviklingsudgifter
- ledelse, administration mv.

Da der er tale om udgifter der er fælles, må de fordeles på institutionens aktivitetsområder efter en *fordelingsnøgle*. Fordelingsnøglen bygger på en fastsættelse af den enkelte produktions andel af de samlede fællesudgifter. Andelen kan udregnes efter forskellige metoder.

Den hyppigste anvendte fordelingsnøgle er *lønandele*. Andelen fastsættes her som den andel, lønudgiften i tilknytning til den enkelte produktion udgør af institutionens samlede lønudgift.

I andre tilfælde kan fx lokaleudgifterne anvendes som fordelingsnøgle.

Det kan være hensigtsmæssigt at bruge flere fordelingsnøgler parallelt. For nogle udgifter, fx personaleudgifterne, kan en fordelingsnøgle baseret på lønandele være bedst. For andre, fx kontorudgifter, kan lokaleforbruget være en bedre fordelingsnøgle.

5. Indirekte omkostninger, svarende til udgifter, der ikke fremgår af institutionens budget i samme år.

Ved opgørelse af de indirekte omkostninger skal der i kalkulen tages højde for, at dele af institutionens udgifter ikke optræder på budgettet i samme år som produktionen, og at andre udgifter slet ikke optræder på institutionens eget budget.

Eksempler på sådanne omkostninger er:

- forrentning af driftskapital
- forrentning af anlægskapital
- afskrivning af anlægsaktiver
- beregnede omkostninger for produktionsfaktorer, der er stillet gratis til rådighed
- forbrug af tidligere afholdte udviklingsudgifter

Det skal understreges, at disse eksempler på indirekte omkostninger *i nogle tilfælde kan være direkte omkostninger*. Dette kan fx gælde for afskrivning og forrentning af tidligere afholdte udviklingsudgifter. Kategoriseringen afhænger af de specifikke forhold i den enkelte institution.

Når disse indirekte omkostninger er beregnet, kan den del, som vedrører det enkelte produkt, udregnes via en fordelingsnøgle efter samme principper, som blev omtalt i afsnit 4.

51. Forrentning af driftskapital

Forrentning af driftskapitalen skal modsvare de omkostninger en privat virksomhed har til likviditetsmæssige udlæg i forbindelse med produktion, lager og kreditgivning.

Hvis produktionstiden og kredittiden er meget kort, eller hvis betalingen for produktet sker løbende, dvs. ved a conto fakturering, vil man i kalkulationen kunne se bort fra forrentning af driftskapitalen.

52. Forrentning af anlægskapital

Omkostningerne til forrentning af anlægskapital, dvs. maskiner, bygninger mv., skal ligeledes medregnes i omkostningskalkulen. Man skal her være opmærksom på, at de aktiver, der skal forrentes, kan optræde på både drifts- og anlægsbudgettet. Anskaffes der fx edb-udstyr over driftsbudgettet, skal udgifterne i forbindelse hermed inddrages i beregningen.

Beregningen af omkostningerne kan ske efter forskellige metoder. Det mest almindelige er, at beregningen sker på grundlag af aktivernes restværdi. Den *rentefod*, der skal anvendes ved kalkulation af forrentningen af aktivets værdi, skal være den af Finansministeriet fastsatte reale kalkulationsrente.

53. Afskrivning af anlægsaktiver

Tilsvarende ovenfor skal man her være opmærksom på, at de aktiver, der skal afskrives på, kan optræde på både drifts- og anlægsbudgettet. Anskaffes der fx edb-udstyr over driftsbudgettet, skal udgifterne hertil inddrages i beregningen.

Beregningen af afskrivninger kan ske efter forskellige metoder. *Den mest anvendte metode er saldometoden.* Efter saldometoden beregnes det årlige afskrivningsbeløb med en fast procent af aktivets restværdi. Restværdien udregnes som anskaffelsesværdien fratrullet tidligere års afskrivninger. Andre metoder, som *den lineære metode*, kan benyttes.

Afskrivningsprocentens størrelse fastlægges ud fra de enkelte aktivers forventede levetid. Levetiden bør være den periode, hvori anlægget under hensyn til dets karakter og udgifter til reparation og vedligeholdelse skønnes at blive anvendt i produktionen. Der kan arbejdes med fysisk eller økonomisk levetid. Den fysiske levetid bestemmes af slitage og mere aktivitetsuafhængige faktorer som vind og vejr. Den økonomiske levetid bestemmes af fx teknisk forældelse (nye produktionsmetoder). Er den økonomiske levetid kortere end den fysiske, skal denne bruges som udgangspunkt for beregningerne. Der skal principielt fastlægges levetider for hver enkelt af institutionens anlægsaktiver.

54. Omkostninger ved produktionsfaktorer, der stilles gratis til rådighed

Undertiden får en institution stillet fx lokaler gratis til rådighed af andre statsinstitutioner. Når omkostningskalkulen skal danne grundlag for en fair prisfastsættelse, skal der i sådanne tilfælde medregnes de omkostninger, der ville opstå, hvis institutionen ikke fik stillet fx gratis lokaler til rådighed.

55. Tidligere afholdte udviklingsudgifter

Sker produktionen på grundlag af tidligere afholdte udviklingsudgifter i institutionen, skal der i kalkulationen indregnes afskrivning og forrentning af disse udviklingsudgifter. Afskrivning og forrentning indregnes efter samme principper som for anlægskapital.

6. Priskalkulation ved indregning af et fast procenttillæg til de direkte omkostninger

Hvis omkostningsforholdene er stabile er det kun nødvendigt at gennemføre den omfattende omkostningskalkulation en enkelt gang. *I de følgende perioder* (år) kan de samlede omkostninger udregnes som en sum af de direkte omkostninger i disse perioder plus et fast kalkulationstillæg.

Kalkulationstillægget er forholdet mellem dækningsbidraget og de direkte omkostninger.

Dækningsbidraget kan enten opgøres som de samlede indtægter fratrukket de direkte omkostninger eller som de indirekte omkostninger med et eventuel tillæg for fortjeneste.

7. Prisfastsættelsen

Omkostningskalkulen er en beregning over de omkostninger, som medgår for at producere det pågældende produkt. Dette svarer principielt til de langsigtede gennemsnitlige omkostninger.

Hvordan det enkelte produkt herudover prissættes afhænger af markedssituationen. Faktorer, som kan indgå i overvejelserne om prisen, kan være:

- markedsprisen for tilsvarende produkter
- afsætningselasticiteten
- hvilken fortjeneste man ønsker at opnå
- hvilken markedssituation man befinder sig i

I øvrigt bør man være opmærksom på, at såfremt den pågældende ydelse, man ønsker at sælge, er omfattet af merværdiafgiftsloven, skal fakturaprisen pålægges moms (salgsmoms).

B. Metodens anvendelse for forskellige specifikke kalkulationsområder

1. Afgifter og gebyrer (BV96 pkt. 20.1.10.)

For afgifter og gebyrer udføres kalkulation af omkostninger og takstfastsættelse sædvanligvis efter den generelle metode. Bemærk, at inden for dette område anvendes ofte ordet *takst* i stedet for *pris*.

Afgifter og gebyrer af skattemæssig karakter kan kun oppebæres med lovhjemmel. Fastsættelse af taksten (og reguleringen heraf) sker direkte i forbindelse med hjemmelsgrundlaget. Afgifter og gebyrer har i øvrigt skattemæssig karakter, såfremt de er fastsat således, at der opnås overdækning i forhold de omkostninger, der er forbundet med det pågældende afgifts- eller gebyrbelagte område.

Andre afgifter og gebyrer kan oppebæres, hvor dette sker med hjemmel i eller i henhold til lov eller tekstanmærkning. Sådanne afgifter og gebyrer skal - med mindre der er opnået hjemmel til andet - fastsættes således, at der opnås fuld dækning for de omkostninger, der er forbundet med det pågældende afgifts- eller gebyrbelagte område.

2. Salg af varer og tjenesteydelser (BV96 pkt. 20.1.10.)

For institutionernes salg af varer og tjenesteydelser gælder som udgangspunkt, at der ved prisfastsættelsen skal opnås dækning af de langsigtede gennemsnitsomkostninger i forbindelse med salget. Der kan gøres undtagelser herfra i særlige tilfælde. Dette gælder områder, hvor en fuld dækkende prisfastsættelse ville hindre formålet med ydelsen, og hvor fx sociale, miljømæssige eller lignende hensyn konkret tilsiger en lavere omkostningsdækning. Jf. endvidere afsnit 7 vedr. salg af data fra offentlige registre.

3. Lejeindtægter og forpagtningsafgifter (BV96 pkt. 20.1.10.)

Lejeindtægter og forpagtningsafgifter skal under hensyn til de for området gældende lovbestemmelser om lejeregulering og lignende fastsættes således, at det for staten bedst mulige økonomiske resultat opnås. Det skal i denne forbindelse påses, at leje- og forpagtningsafgifter løbende reguleres i overensstemmelse med ændringerne på markedet, og lejereguleringer skal løbende gennemføres, hvor lejelovgivning og lignende giver mulighed for det.

4. Indtægtsdækket virksomhed (BV96 pkt. 21.23.3.)

For indtægtsdækket virksomhed udføres kalkulation af omkostninger og prisfastsættelse fuldt ud efter den generelle metode, jfr. dog afsnit 7 vedr. salg af offentlige data.

Prisen på den enkelte vare eller tjenesteydelse under indtægtsdækket virksomhed fastsættes således, at der *ikke sker konkurrenceforvridning* over for private eller offentlige konkurrenter, og således at de langsigtede gennemsnitsomkostninger dækkes.

Såfremt den indtægtsdækkede virksomhed har monopol eller befinder sig i en monopollignende situation, udgør den pris, der sikrer dækning af de langsigtede gennemsnitsomkostninger, samtidig et *maksimum* for prisfastsættelsen på den pågældende vare eller tjenesteydelse, når afsætningen sker i Danmark.

Ved langsigtede gennemsnitsomkostninger forstås en beregning af de omkostninger, som i gennemsnit er forbundet med at producere en given vare eller tjenesteydelse. Til omkostninger medregnes:

- direkte omkostninger, dvs. omkostninger, der umiddelbart kan henføres til den enkelte vare eller tjenesteydelse (fx løn, materialer og fremmede tjenesteydelser), og
- indirekte omkostninger, dvs. omkostninger, der ikke umiddelbart kan henføres til den enkelte vare eller tjenesteydelse, men som kan beregnes på grundlag af udgifter, som fremgår af institutionens budget i samme år (fx lokaleudgifter, kontorudgifter, edb-udgifter og ledelse), samt
- andre indirekte omkostninger, som kan beregnes på grundlag af udgifter, der enten fremgår af institutionens budget i et andet år, eller som fremgår et andet sted på statsbudgettet (fx afskrivning, forrentning og revision).

5. Tilskudsfinansierede aktiviteter (BV96 pkt. 21.24.1.)

For indtægtsfinansierede aktiviteter gælder som udgangspunkt samme budget- og bevillingsregler som for andre statslige aktiviteter.

Som tilskudsfinansierede aktiviteter kan udføres ikke-kommercielle aktiviteter, der er naturlige udløbere af den ordinære virksomhed og finansieres af indtægter.

Som indtægter kan optages private gaver, tilskud, indtægter i forbindelse med samarbejdsprojekter, offentlige fondsmidler (fx forskningsrådsmidler), professorstipendier, indtægter for EU-forsknings- og studentermobilitetsprogrammer samt offentlige

programmidler mv. Der kan løbende afholdes udgifter svarende til årets indtægter for ovenstående finansieringskilder samt forbrug af overskud fra tidligere år. Til udgifter medregnes i denne forbindelse kun de direkte udgifter / direkte omkostninger.

Udgifter der dækkes ved opkrævning af administrationsbidrag, bidrag til fællesudgifter e.lign. afholdes under den ordinære virksomhed og optages som merudgift på regnskabet, idet indtil halvdelen af bidraget kan anvendes som øget lønudgift. Overførsel af opkrævede administrationsbidrag, bidrag til fællesudgifter el. lign. sker ved anvendelse af interne statslige overførsler mellem den tilskudsfinansierede aktivitet (regnskabskonto 71.10) og den ordinære virksomhed (regnskabskonto 76.10).

6. Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed (BV96 pkt. 21.24.2.)

Som et supplement til de regler der er nævnt under punkt 5 gælder:

Der kan fra den ordinære institution ske medfinansiering af projekter, der modtager tilskud, såfremt institutionen selv har en forskningsmæssig interesse heri. Institutionens udgifter afholdes under institutionens ordinære virksomhed. Der er ikke adgang til at medfinansiere projekter mv., hvor tilskud fra statslige fonds- eller programbevillinger mv. i finanslovens anmærkninger eller i lovgivningen er forudsat at dække hele projektudgiften.

For aktiviteter finansieret af statslige fonds- og programmidler mv. skal der som grundlag for ansøgningen være udarbejdet et projektbudget efter følgende retningslinier: De direkte udgifter (direkte omkostninger) opdeles på direkte lønudgifter og øvrige direkte udgifter, herunder apparatur og andre anskaffelser som led i projektet. Hertil lægges et bidrag til fællesudgifter på 20 pct. af de direkte udgifter. Projektbudgettet, herunder bidraget til fællesudgifter, opdeles på institutionens andel (medfinansiering) og det ansøgte tilskud.

7. Salg af data fra offentlige registre

For salg af data fra offentlige registre, hvor data er indsamlet og registreret som led i bevillings- og gebyrfinansierede opgaver, gælder som udgangspunkt, at der ved prissætningen *alene* skal tages hensyn til *de yderligere omkostninger (direkte og indirekte)*, der opstår i forbindelse med salget. Prissætningen af dataleverancen skal således afspejle de medgåede ressourcer ved distributionen af data, men ikke ressourcer ved en eventuel myndighedsudøvelse, der ligger forud for salget og normalt vil ligge til grund for, at myndigheden er i besiddelse af data.

En undtagelse herfor er de få tilfælde, hvor data produceres som led i en indtægtsfinansieret offentlig produktionsvirksomhed, dvs. hvor styrelsens hovedopgave er helt eller delvist indtægtsfinansieret og dataindsamlingen følgelig ikke allerede er finansieret over en bevilling. Her vil der som udgangspunkt skulle fastsættes en betaling, der også bidrager til at dække omkostningerne ved selve dataproduktionen.

Endvidere kan de enkelte offentlige myndigheder konkret beslutte at visse dataydelser skal leveres med prisnedslag, dvs. således at distributionsomkostningerne ikke dækkes fuldt ud. Den enkelte myndighed må i disse tilfælde vurdere, hvorvidt et prisnedslag ligger inden for myndighedens opgaver, således at prisnedslaget kan finansieres over myndighedens almindelige bevilling. Det skal i samme forbindelse sikres, at en fravigelse ikke medfører uhensigtsmæssige økonomiske/tekniske dispositioner fra de involverede parter side – samt at eksterne interessenter ikke påvirkes heraf (konkurrencehensynet).

Udfører myndigheden i forbindelse med myndighedsopgaven en af markedet efterspurgt kvalitetsforbedring på grunddata, således at kvaliteten overstiger hvad der er nødvendigt for at tilgodese myndighedens eget behov og eventuelle videregivelseskrav fastsat i lovgivning, bør forbedringerne brugerfinansieres fuldt ud.

For så vidt angår fastsættelse af priser for forskellige data-produkter skal prisen for forskellige hovedtyper af dataleverancer i store træk svare til omkostningerne, således at bl.a. simple kopier af store datamængder prissættes ud fra omkostningerne ved denne leverancetype. Myndigheden skal således sikre, at de indirekte omkostninger ved distributionen af data ikke på en uhensigtsmæssig måde overvæltet på sådanne simple masseudtræk.

Der bør ikke ske prisdifferentiering mellem kunder ved levering af identisk ydelse. Dette gælder for samtlige private og offentlige kunder på områder, hvor der kan skabes konkurrence.

Af hensyn til samordningen af dat bør prisen på nøgler (entydige identifikatorer) fastsættes særligt lavt – med mindre at dette vil medføre en meget uhensigtsmæssig prisfastsættelse af registrets øvrige data.

De ovennævnte principper vedrører alene udlevering af data for hvilke, der ikke allerede i offentlighedsloven, forvaltningsloven, lov om Danmarks Statistik eller lov om offentlige myndigheders registre er fastsat regler om leveringsbetingelserne.

De nærmere overvejelser, der ligger til grund for ovennævnte betalingsprincipper fremgår af rapport fra arbejdsgruppen vedr. betaling

for data i offentlige registre, december 1997.